

Dammer i Nittedal - oversikt

Dam	Dren	Damtype	Byggeår	Beliggenhet	Rekreasjon f.eks. bading, friluftsliv	Natur rundt	Kulturhistorie
Skåltjern	Nittedal	Tørrstein, to parallelle murer	ca 1890	Nordmarka	Sameiekollen hyttefelt ved vannet. Myrpreget vann. Umerket sti over nordre mur.	Myrer, produksjonsskog og kraftlinje.	Bygget av Georg Frølich, for å sikre Nitedals Krudtværk vann ifm "det store vanntrykeriet"
Store Elsjø	Nannestad	Laftet steinkistedam	Totalrestaurert 1995	Romeriksåsen	Gamle Råsjøvei Ås til Råsjøen og Råsjøveien(vei) går forbi demningen. Utfartsmål for gående og syklende ved demningen.	Høytliggende gran- og furuskog i svært kupert landskap. Gruver ved Engelstadvangen i øst.	
Dam-sortungen	Nittedal	Tørrstein og betong vannside	1885	Romeriksåsen	Blåmerket sti over demning og rundt hele vannet.	Rundkollen og Sorungsbekken (RS) NR i sv. NHSJFF-hytta "Svelthjel", Hakkim "jakthytte", Hakkimplasse(tidl boplass) og vinterutfartsparkering øst for vannet.	Bygget for å sikre vannforsyning til den første private krafverk i Norge, på Ås gård.
Lauvtangen	Nittedal	Laftet steinkistedam	1885 Restaurert 1991	Romeriksåsen	Gamle Råsjøvei (sti) fra Ås til Råsjøen og Råsjøveien(vei) går forbi demningen. Utfartsmål for gående og syklende ved demningen.	Produksjonsskog rundt vannet. Bekken fra Lautangen renner i flere småfall over flaberg ned til Damsortungen	som Damsortungen
Vrangen bidam vest	Nittedal	Tørrstein	1780	Romeriksåsen	Ligger i en kløft. Passerbar.		Bygget i forbindelse med sagverksdrift. Tilhørte opprinnelig Hakedal Verk. Etter en strid om vannrettigheter ble den i 1887 i Ås gård sin eie.
Vrangen hoveddam	Nittedal	Tørrstein med betong vannside	1780	Romeriksåsen	Råsjøveien fra Ås går forbi. I nordenden vei fra Varpet. Lang bred demning og område for rasting. Hvilebenker. Tilrettelagt for passering over demningen forbi reguleringshytta.	Grenser i sør til Rundkollen og Sortungsbekken NR. Blekkkjernshøgda (Nittedal høyeste, 613) vest for vannet. Produksjonsskog og myrer rundt ellers.	Opprinnelig bygget ifm sagverksdrift. Ny steindam ble bygget av Frithjof Young for å kontrollere vannstrømmen til Ås kraftverk
Åsdammen nord	Nittedal	Tørrsten	ca 1885	Ås gård	Gammel dam i Åsbekken i forbindelse med Nittedals første kraftverk. Passasje over demning er stengt, men alternativ passasje på bro nedenfor demning. Mellom demningen og Gamleveien er det etablert kultur- og natursti.	Dammen integrert i golfbanen og gårdsmiljøet.	Bygget for å regulere inntak til Norges første private kraftverk.
Åsdammen syd	Nittedal	Tørrstein	?	Ås gård	Gammel dam Åsbekken i forbindelse med sagbruk. Kultur- og natursti går forbi dammen. Demning ikke passerbar.		Bygget for å regulere inntak til sagbruk like nedenfor.
Storøyungen	Gjerdrum	Tørrstein	1900	Romeriksåsen	Kjøring inn fra Eltonåsen i Nannestad til nordre del av S. Sykkel/fot/ski fra Ås/Glitre. Nittedøler har hytter på nes og øy. Brukes til dagstur, telting, fiske, bading. Blåmerket sti over demningen.	Produksjonsskog rundt vannet. Raudalen i vest er registrert som viktig.	Demningen bygget for å sikre vannforsyning til Gjerdrum aktiemølle
Lahaugmo-dammen	Nittedal	Betong	1946?	Gjelleråsmarka	Inngjerdet.	Gjelleråsmarka omkranser dammen.	Bygget som branndam for Lahaugmoen militærleir.
Glitredammen	Nittedal	Fyllingsdam	1925?		Tilgjengelig fra Glitreveien. Området rundt Glitre er godt tilrettelagt med turveier for pasienter og andre.	Dammen er en del av arealet for tur og rekreasjon ved Glitrelinikken. Opphold på og rundt demningen mulig.	Selve Glitre har kulturhistorisk verdi som et av de første statlige lungesantoriene.
Elvann	Nittedal	Tørrsteinsdam med betong vannside	1914 Restaurert tidlig 2000-tallet	Nordmarka	Blåmerket sti på østsiden og over demningen. Vei fra Elnes til demningen, vei fra Hakadal verk på sørsiden. Flere hytter ved vannet og på tre øyer. Brukes til dagstur, telting, bading, padling og fiske.	Odder med furu rundt vannet. "Huken" samlingsplass i sø. Elvassmyra i sø er registrert som viktig høgmyr. Ellers blandingskog rundt vannet.	Tidligste demning fra 1700 for tømmerfløting. Demning fra 1914 for å regulere vann til kraftverk.
Langvann	Nittedal	Tørrstein med betong vannside	1914	Nordmarka	Vei fra Hakadal verk langs vannet. Brukes til dagstur, telting, bading, padling og fiske. Tillat med opphold på demningen.	Myrer og blandingskog ned til vannet, ellers produksjonsskog.	Demning for å regulere vannet til kraftverk.
Sagdammen	Nittedal	Tørrstein	1914 Restaurert tidlig 2000-tallet	Nordmarka	Demning med gamle Hadelandsvei (Fulglåsveien) er en del av damkonstruksjonen. Magasin for kraftverk nedenfor. Mye fugleliv.	Boligene Sagstua og Sagbakken i sø. I vest stortammet granskog, i nø løvskog og åker.	gammel demning/istandsatt
Verkensdammen	Nittedal	Betong	Restaurert og ombygget 1813 1914 1956 1981	Hakadal verk	Demning integrert i gårdsmiljøet på Hakadal verk. Magasin for kraftverk nedenfor. Opphold og bading fra demningen er forbudt. Plassen på østsiden av dammen er mye brukt til samling for unge.	Storgårdsmiljø og kulturlandskap	gammel demning/istandsatt

Dammer i Nittedal - oversikt

Waage Dam	Nittedal	Betong kistedam	2017	Krutt-verket	Demmer opp Waage Dam, ny badeplass og nyetablert friområde. Demningen sperret for overgang	Omkranset av produksjonsskog, vei og bebyggelse.	Stein fra gammel dam brukt som forblending av betong på luftsiden. Gammel demning var en steinkistedam med bro over. Dammen bygget for å regulere vannmengden etter "det store vanntrykket"
Bergstjern	Nittedal	Betong	1975	Romeriks-åsen	Bjergstjern og Ramdalstjernene ble oppdemmet til et vann. Reserve drikkevannskilde for NRV. Gangvei på demningen. Vei til vannet fra søndre og nordre Berg gård. Sti opp fra Myrer gård. Brygge og samlingsplass på vestsiden.	Bratte skogs- og rasler rundt vannet med vesentlig furu. Ravndalen NR ligger nord for Bergstjern.	Spenningsbygruva og skjerp på Ramdalskollen sør for Bergstjern.
Høldippelen, vestre	Nittedal	Betong	1960	Tumyrhaugen-Sørli	Tidligere drikkevann for Nittedal. Gangvei over demning. Tilrettelagte badeplasser med flytebrygge. Godkjent bålplass.	Bratte lier med blandingsskog rundt vannet. Lite trafikk i østlia.	ingen kjente
Høldippelen, østre	Nittedal	Betong	1960	Tumyrhaugen-Sørli	Tidligere drikkevann for Nittedal. Gangvei over demning. Stupebrett på østsiden. Overløp.	-	ingen kjente
Nordre Rygge vann	Nittedal	Delt, betong og steinfylling	1920 Påbygd 1948	Nittedal kirke	Blåmerket sti på vestsiden av vannet i Gopledalen. Traktorvei fra enden av skogsvei og til vannet. Fredelig område. Ferdesel på demning mulig, bergvegg i østre ende.	Området foreslått som en utvidelse av Prekestolen NR.	ingen kjente
Søndre Rygge vann	Nittedal	Betong	Bygget 1920 Hevet og restaurert 1948	Nittedal kirke	Traktorvei og sti til demningen. God sti på østsiden. Fine rabber ut i vannet med bålplasser.	Fra foreslått forskrift: "...variert barskogområde som har særlig betydning for biologisk mangfold med sitt naturskogpreg og verdi for villarter tilknyttet slike miljøer. Ved Prekestolen har området betydelig heterogenitet og et særegent innslag av store dimensjoner av gran. Naturreservatet har også bekkekløft med død ved i ulike nedbrytningsstadier og funn av sjeldne arter. Naturreservatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i urørt tilstand"	Rundt vannet er det også 4 smådammer for å hindre vannet å flomme ut i sidedaler, såkalte atthaldsdammer eller sperredammer. Disse steinfyllingsdammene ved hevingen av vannet i 1948.
Trehørningen atthaldsdammer	Nittedal	Stein-fylling	?	Nordmarka	Tilgjengelig på vei fra Hakadal verk til østsiden og sørsiden. Brukt til dagstur, telting, padling, bading og fiske.	Produksjonsskog rundt vannet. Trehørningen gård på østsiden. Utløp av vannet i tunnel til Helgeren.	To steinfyllingsdammer bygget på østsiden av vannet laget for å regulere vannet til Oslo via en tunnel rett vest for atthaldsdammene. Denne tunnelen munner ut i Sølvvika i Helgeren.
Ørfiske	Nittedal	Stein-fylling	Bygd i 1915 Restaurert og forsterket 1999	Tumyrhaugen Sørli	Tilgjengelig på mange stier, løyper og veier. Brukes til skøyter, ski bading, fiske, telting. Sameiekkollen hytteområde i sørenden.	Produksjonsskog og myrer omkranser vannet.	
Aurevann	Oslo	Steinmur og fyllingsdam	1939	Lillomarka	Vannet er tilgjengelig fra Oslo og Skytta/Dalbakk på sti. Rikt stinett rundt vannet. Brukt til dagsturer og telting - bading og fiske.	Vannet grenser i sør til Slattumsrøa NR og Angstkleiva barskogområde (Oslo). Mange odder med fjell og furu rundt vannet. Ellers granskog.	Borrebækhytta var den første hytta i Lillomarka. Vannet demmet opp for å sikre Aker herred drikkevann. Det er bygget 4 smådammer for å hindre vannet å renne ut i smådaler. Over den vestre dammen er det overløp.
Romstjern	Oslo	Betong massivdam	1944	Lillomarka	Adkomst via Bergensveien fra Skytta. Vannet er tilgjengelig fra Grorud og Skytta på Bergensveien. Godkjent bålplass ved hoveddemning. Stier rundt vannet. Demning stengt for passasje på damkrona, sti på nedsiden.	Ligger i Slattumsrøa NR. Mange odder med fjell og furu rundt vannet. Ellers granskog.	Bergensveien går forbi vannet. Vannet demmet opp for å sikre Aker herred drikkevann. Bidam, steinfyllingsdam, bygget vest for hoveddammen.
Kirkeby-gjermeningen	Gjerdrum	Laftet steinkistedam	Restaurert 2017	Romeriks-åsen	Adkomst via veier og stier fra Kirkeby og Glitre. Blåmerket sti krysser Kirkebygjermeningen nord og på demning	Vannet grenser i sør til Ravndalen NR. Granskog vest for vannet, myr og blandingsskog i øst.	Steinkistedam.
Rotnes-dammen	Nittedal	Tørstein	1881	Rotnes	Del av Nitelva. Fiskebrygge og mulighet for kanoutsetting/opptak.	Del av storgårdsmiljøet på Rotnes. Rv4 i vest og bratt helling med løvskog opp til private eiendommer i øst.	Variert industrihistorie beskrevet i Kulturminneplanen.